

status quo Albanije. To je vedela tudi Srbija. Naravno je torej, da Srbija tam svojih načrtov ne sme uresničiti. Tudi niso bili Albanci nikdar v Srbijo zaljubljeni. Parola: Balkan balkanskim državam velja tudi za Albance. Gotovo je, da autonomija, kakor so jo hotele vevlasti Turčiji vsiliti, od zmagovalcev na Balkanu ne bode dobili. Avstro-ogrsko monarhija ni bila nikdar neodkritosrečna napram balkanskim državam. Zlasti Srbija bi ji morala biti hvaležna. Avstrija je bila vedno zmeroma vključno vednim dolgoletnim izzivanjem, ki jih je morala pretrpeti. Monarhija ima opravičene interese na Balkanu kot vevlast; a vendar nudi Srbom vsako mogočo olajšavo, najdeti pota, ki naj bi le interesom Srbije služila. Politika naših državnikov je bila vedno, da se uresniči dobro sporazumljenje s Srbijo. Žalibog da tega hrepenenja pri Srbih ni bilo opaziti. Srbija se izkazuje kot ekspozitura Rusije, njene domnevne varuhinje, kateri gladi pota, ki jih naši diplomati in naši narodi samoumevno ne morejo priznati. Srbske želje gredo predaleč, ako hoče imeti pristan v jadranskem morju. Kajti pri uresničenju te ideje bi prav kmalu ruske bojne ladje naše trgovske parnike pozdravile. V tako mišjo past se ne sme Avstrija, ki ima itak le ozko pot v široko morje, nikdar spraviti pustiti. Iz splošnega pravnega stališča zamore monarhija s svojim več kot 50 milijonov broječim prebivalstvom zahtevati, da ji v svrhu eksistence svojih podanikov trgovinska pota vsaj na naših mejah zajamčena ostanejo.

Ali mi Slovani nismo Avstrijci? Ali naj našo državo, katero ljubiti je vsacega prebivalca dolžnost, zapustimo? Mnóžica ljudstva pravi: ne! Tudi naši slovanski pradedje in očetje so svojo kri prelivali in se borili za svojo domovino. In mi sedanji Slovani kot dediči naj bi vsaj obvarovali in vzdržali tisto, kar imamo. Ako je napravila država pogodbo glede Albanije, moramo tudi mi Slovani kot Avstrijci skupne interese monarhije vpoštovati. V složni državi mora na zunaj ena vodilna misel prevladati, državo naprej in ne nazaj siliti. V splošnem imamo mi Slovani kot ljudska množica le z malimi kmeti naseljene pokrajine. Te pokrajine eksportirajo vsled pomanjkanja industrijskih podjetij svoj človeški material. Pri temu pa kaže naše pleme izredno plodovitost. Ta blagor uživajo vsi slovanski narodi. Zato ne pride za nas avstrijske Slované nobena druga slovanska država v poštev. Nasprotno, — ako bi se jim pridružili, bi nas še bolj iz naših pokrajin izrinili. Kaj pa bode ljudstvo reklo, ako bode položaj razumelo? Prvaški sebični hujskači delajo iz lastnega nagiba; ljudstvu pa prikrivajo resnični položaj. Le svoj lastni „jaz“ vidijo v svoji sanjarski državi bodočnosti zvišan in dekoriran. Le v vevlasti je ljudstvo mogoče, lastne interese varovati in svojo trgovino, obvarovano s flotiljo, razširiti. Zlasti mi Slovani naj bi bili ponosni, da obvaruje stotisoče naših bratov v inozemstvu mogočna naša država. To bode vsakdo vedel in čutil, vsakdo bode hvaležen, kdor je bil že kakor jaz mnogokrat v inozemstvu. Spoštuje se nas, ker nas varuje zastava vevlasti.

Vso „jugoslovansko politiko“ pa dela le par tucatov slovenskih učiteljev, c. kr. uradnikov, duhovnikov in od njih zapeljanih mladih študentov, ki bi zopet večidel radi c. k. uradniki postali. Stemi prvaškimi nazori se seveda interesi davke plačujočega ljudstva ne strinjajo. Žalibog da ti gospodje ljudstvo z napačnimi poročili begajo. Ako ti prvaški gospodje ne morejo v Avstriji izhajati, pa naj grejo in naj poskusijo v Srbiji ali Rusiji živeti! Mi ne bomo take interese pospeševali, ki nam škodujejo in ki zamorejo uničiti našo bodočnost. Tukaj v Avstriji smo doma in zato trpimo le politiko v prid ljudstvu ter domovini. S tako politiko bi imeli tudi prvaški hujskači dovolj opraviti. Da bi se naše slovanske izseljence v Nemčiji od strani oblasti zatiralo, je naravnost neresnično. Oni slovanski gospodje politiki, ki delajo večkrat potovanja v Srbijo ali Rusijo, naj bi raje enkrat z nami zvezano Nemčijo obiskali, se o tem na lici mesta prepričali. Seveda, — ruske

politike se ne sme na Nemškem delati. V ostalem pa je lahko vsak avstrijski Slovan na Nemškem zadovoljen.

Mi Slovenci se strinjamo torej popolnoma z avstrijsko politiko.

Konzul — umorjen?

Prinašamo sliko c. kr. avstro-ogrškega konzula Prohaska, katerega ime se v zadnjem času prav mnogokrat čuje. Prohaska je bil zastopnik naše monarhije v turškem mestu Prizrendu, katerega so zdaj Srbi zavzeli. Splošno

Prohaska,
östr.-ung. Konsul in Prizrend

se sodi, da je srbsko vojaštvo v nezaslišani brezobzirnosti konzulat oplenilo in požgalo, konzula pa bržkone umorilo. Naša vlada je storila odločne korake, da izve natančno, kaj se je s konzulom zgodilo. Ali doslej še ni nobenega poročila. Ta srbski zločin zoper mednarodno pravo imel bode hude posledice in razmerje med Avstro-Ogrsko ter Srbijo hudo poojstril.

Princ Lichtenstein.

Deželni maršal nižjeavstrijski princ Alojz Lichtenstein, katerega sliko danes prinašamo, je težko obolel, tako da je najhujše pričakovati.

Prinz Alois von zu Liechtenstein

Princ Lichtenstein je bil 18. novembra 1846 na Dunaju rojen. Leta 1878 je bil za poslanca izvoljen in je spadal med voditelje krščansko-socialne stranke. Več let sem že je deželni maršal nižje-avstrijski.

Dopisi.

Iz Gornje-Radgonskega okraja. Dolgo sem že čakal, da bi se vendar ena oseba iz našega kraja, sv. Jurij ob Ščavnici, oglasila v našem preljubljenem „Stajercu“; ali zamam; tedaj se moram jaz enkrat oglasiti iz te solzne doline sv. Jurij ob Ščavnici in vsaj nekoliko naše razmere opisati. Kakor sem že omenil, smo res tukaj v solzni dolini, ali kdo je tega kriv? Krivi smo si sami, ker smo mi tukaj preveč premilostni in potrpežljivi, da ubogamo radi vse in se vsakemu pokorimo, kateri dobi od nas malo boljše sukno. Zatorej hočem nadalje popolnoma energično in resnično razmotrivati moje mnenje. Mi sv. Jurjovčani smo dobili že meseca septembra veliki zvon, kakor je malo takih, katerega je en dobrotnik Jakob Huplen sedaj v Žilavi kupil. Kér je on prijatelj siromašnih ljudi, je zvon samo zato kupil, da bi se

ob smrti siromakov zvonilo in sicer brezplačno, kér kakor se je on sam izrazil, da pri sv. Jurju ob Ščavnici je vsega zadosti, ali za siromaka pa ni ničesar. Tukaj je bilo do sedaj takole: ako je tukaj en siromak umrl brez vseh sredstev za plačilo, župnik ni pustil niti zvoniti, niti ni hotel iti groba blagosloviti, kar se spodobi za vsakega kristjana; tudi k cerkvi se siromaka ne sme več spraviti, kar je že od nekdaj bila navada. Za gosp. dekana Simoniča je bilo celo tako: ako je bil spreved za enega bogatejšega in je bil ob enem en siromak mrtev, se je siromak tudi s sprevedom premožnejšega nesel in se zato ni nič več plačalo; a odkar ta župnik, tukaj gospodari, je to vse odstranjeno; siromak se mora naravnost na mirovdvor nesti in tam v jamo vreči kakor kaka žival. Ali to ni sramota? Poprejšni duhovniki pa niso tako storili, za časa gosp. dekana se je vsakemu siromaku eno uro zvonilo in tudi se mu je jama blagoslovila brezplačno, ako ni bilo k temu sredstev; a sedaj tega več ni, ker ta župnik noče drugače kakor za denar in zopet za denar. Kaj je bilo sedaj, ko smo dobili novi zvon? Niti prostora skoraj ne bi bilo za njega, gosp. Kunce ni nič hotel vediti o zvonu, on bi le rad denar, ne zvona, on niti ga ni šel pogledat, ko so ga pridni kmetje brezplačno dopeljali; a ko je on svoj slaven god obhajal, tedaj pa se je moralo zvoniti, magari še zvon ni bil obešen. Kaj je bilo dalje? Za stojalo, kjer zvon visi, so morali farani vsaki najmanj po eno krono darovati, drugače bi ga morali na zemlji imeti in spodnji del k višku obrniti, da bi potem lahko zvonili. G. župnik ni dal niti vinarja za stojalo, čeprav se je za njegovo slavnost najprvo zvonilo. A sedaj dela zopet reformacije pri zvonjenju mrličev. Ako ravno je dobrotnik g. Kuplen zvon daroval, da bi se siromakom brezplačno zvonilo, župnik Kunce pa tega noče in ne dovoli. Ravno tukaj en slučaj: nedavno je umrl en siromak, pa je njegov gospodar zahteval zvonjenje s tem novim zvonom; a župnik je rekel: Vebariču pa ne bomo najprej v njega zvonili; pozneje malo pa je umrla ena žena bogatega kmeta, tedaj pa se je zvonilo na vse pretege v njega, ker tedaj se je služilo. A za siromake pa je dobrotnik Kuplen naredil pogodbo, da se mora zastonj zvoniti. Ali kaj, ako ravno bi župnik dovolil zvoniti siromakom, kdo bo zvonil, ker nimamo nikogar tukaj. Mežnar je gospod, on hoče plačo, kakor se je sam izrazil: ako se mora siromakom zastonj zvoniti, tedaj si naj zvonijo sami, jaz ne bom. Ali gosp. Kopec ni res? Tebi tukaj pri sv. Jurju že predobro gre, tebi je tukaj že greben zrastle; ali čakaj, pride čas, da ti ga bomo malo postrigli; mogoče se zgodi tebi, da bi imel rad, ako bi kdo na zadnje parkrat potegnili za vože zastonj in parkrat za zadnje udaril z zvoncem, a ti ne bi ničesar rad zastonj. Zakaj pa prijemlješ plačo od faranov? kaj pa ajda v jeseni, ko jo fehtaš po fari, in repa; saj repe ti nočeš, krompir raje; dobro znaš, da je krompir boljši in se lažje proda. Evo en slučaj od par let nazaj: Mežnar je v jeseni krompir fehtal in nafehtal, da ga je na pomlad dobro prodajal ravno onim, koji so ga poprej njemu šenkali, en posesetnik je bil celo tako neumen, da je v jesen en celi mernik krompirja njemu dal brezplačno, a na pomlad sam ni imel krompirja in je šel k mežnarju in je tam od njega kupil mernik za 6 kron. Ali to ni neumnost? Ta posesetnik, se mi vidi, je gospodar „Hotela Golobrad“, pristen klerikalec. To je tedaj kšeft, kdor zna ta pa zna, tako je rekel Krajnc, ko je kravo drl! Zatorej vidite, dragi čitatelji „Stajerca“, da je res sv. Jurij ob Ščavnici poleg našega župnika in mežnarja ena solzna dolina, katere bi se že radi skoraj rešili. Ali kaj, ako ravno je župnik na neki južni poleg očitanja faranov rekel, da ako njim ni kaj povolji, pa gre v penzijo, ali s tega ne bo nič, ker on potem ne bo več toliko dohodkov imel kak jih ima sedaj; ni neumen, ali Bog mu daj pamet! Kaj to stori, mi bomo tedaj dali za eno mašo za dober namen. Ali ni se treba bati, samo ako se to zgodi, tedaj tebi tudi, gospodine Kopecke, druga ne preostaja, kak svoje šila poberi in idi tja, kam je že odšlo več penzioniranih mežnarjev od nas! Te mi več ne potrebujemo, ker mislimo, ako Bog da, dobimo boljšega župnika,